

POSTĘPOWANIE CYWILNE

Kazusy

redaktor naukowy Henryk Dolecki
Tomasz Radkiewicz, Piotr Skibiński

SERIA AKADEMICKA

3. WYDANIE

POSTĘPOWANIE CYWILNE

Kazusy

redaktor naukowy Henryk Dolecki
Tomasz Radkiewicz, Piotr Skibiński

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

3. WYDANIE

Stan prawny na 1 października 2016 r.

Wydawca
Agata Jędrasik

Redaktor prowadzący
Grażyna Polkowska-Nowak

Opracowanie redakcyjne
Violet Design

Łamanie
Violet Design

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-488-8
3. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
Kazus 1	
Droga sądowa w postępowaniu cywilnym	15
Kazus 2	
Właściwość rzeczowa i właściwość miejscowa sądu; wartość przedmiotu sporu	20
Kazus 3	
Badanie właściwości przez sąd z urzędu	28
Kazus 4	
Odstępstwo od zasady <i>perpetuatio fori</i>	33
Kazus 5	
Umowa o właściwość sądu	36
Kazus 6	
Wyłączenie sędziego	39
Kazus 7	
Zdolność sądowa	44
Kazus 8	
Zdolność procesowa	48

Kazus 9	
Współuczestnictwo konieczne	52
Kazus 10	
Współuczestnictwo jednolite	56
Kazus 11	
Wadliwości w reprezentacji strony w procesie	61
Kazus 12	
Reprezentacja osoby prawnej	65
Kazus 13	
Pełnomocnictwo procesowe	68
Kazus 14	
Ponoszenie kosztów postępowania	72
Kazus 15	
Pełnomocnictwo jako wymóg formalny pozwu	76
Kazus 16	
Braki formalne pozwu	80
Kazus 17	
Właściwość przemienna sądu w sprawach dotyczących umów	84
Kazus 18	
Wskazanie podstaw właściwości sądu	88
Kazus 19	
Prawidłowość doręczenia pozwu	91
Kazus 20	
Skuteczność doręczeń pism procesowych	97
Kazus 21	
Doręczenie zastępcze	102

Kazus 22	
Terminy dla czynności procesowych	106
Kazus 23	
Przywrócenie terminu	110
Kazus 24	
Protokoły posiedzeń sądowych	116
Kazus 25	
Zawieszenie postępowania	121
Kazus 26	
Powództwo o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego	126
Kazus 27	
Przedmiotowa zmiana powództwa	130
Kazus 28	
Przekształcenia podmiotowe	137
Kazus 29	
Podstawy odrzucenia pozwu	141
Kazus 30	
Powództwo wzajemne	146
Kazus 31	
Właściwość sądu przy powództwie wzajemnym	150
Kazus 32	
Cofnięcie pozwu	153
Kazus 33	
Uznanie powództwa	156
Kazus 34	
Gromadzenie materiału procesowego	160

Kazus 35	
Zasada kontryktoryjności	164
Kazus 36	
Dopuszczenie dowodu przez sąd	170
Kazus 37	
Zabezpieczenie dowodów	173
Kazus 38	
Aktualność orzeczenia sądowego	177
Kazus 39	
Ogłoszenie wyroku	181
Kazus 40	
Uzasadnianie wyroków zaocznych	185
Kazus 41	
Zastrzeżony wyrok zaoczny	188
Kazus 42	
Obligatoryjny charakter wyroku zaocznego	192
Kazus 43	
Sprostowanie orzeczenia	196
Kazus 44	
Zażalenie i odwołanie	200
Kazus 45	
Termin do wniesienia apelacji	205
Kazus 46	
Przywrócenie terminu do wniesienia apelacji	211
Kazus 47	
Postępowanie międzyinstancyjne	216

Kazus 48	
Postępowanie nieprocesowe	220
Kazus 49	
Uczestnicy postępowania nieprocesowego	224
Kazus 50	
Stwierdzenie nabycia spadku	228
Kazus 51	
Akt poświadczenia dziedziczenia	232
Kazus 52	
Oświadczenie o odrzuceniu spadku	238
Kazus 53	
Zmiana prawomocnego orzeczenia w postępowaniu nieprocesowym	243
Kazus 54	
Zniesienie współwłasności	247
Kazus 55	
Postępowanie o podział majątku wspólnego	252
Kazus 56	
Cofnięcie wniosku w postępowaniu nieprocesowym	256
Kazus 57	
Wydawanie odpisów w postępowaniu nieprocesowym	260
Kazus 58	
Tytuł egzekucyjny i tytuł wykonawczy	265
Kazus 59	
Klauzula wykonalności	269
Kazus 60	
Postępowanie w sprawie nadania klauzuli wykonalności	272

Kazus 61	
Nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu orzeczeniu sądu	276
Kazus 62	
Europejski tytuł egzekucyjny	279
Kazus 63	
Skarga na czynności komornika	288
Kazus 64	
Powództwa przeciwegzekucyjne	292
Kazus 65	
Postępowanie zabezpieczające	299
Kazus 66	
Udzielenie zabezpieczenia	305
Kazus 67	
Jurysdykcja krajowa	308
Kazus 68	
Immunitet jurysdykcyjny	314
Kazus 69	
Kaucja aktoryczna	318
Kazus 70	
Orzeczenia sądów państw obcych	322

WYKAZ SKRÓTÓW

Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
EPS	– Europejski Przegląd Sądowy
k.c.	– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
k.p.	– ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
k.p.c.	– ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
k.r.o.	– ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.)
LEX	– system informacji prawnej wydawnictwa Wolters Kluwer
M. Praw.	– Monitor Prawniczy
NP	– Nowe Prawo
OSAiSN	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych i Sądu Najwyższego
OSNAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSN(C)	– Orzeczenia Sądu Najwyższego (Izba Cywilna)
OSNCK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej i Izby Karnej
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego

OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy: seria A
Pal.	– Palestra
PiP	– Państwo i Prawo
PPE	– Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
pr. bank.	– ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
pr. not.	– ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 164 z późn. zm.)
Prob. Egz.	– Problemy Egzekucji
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
PS	– Przegląd Sądowy
rozporządzenie nr 44/2001	– rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. WE L 12 z 16.01.2001, s. 1 z późn. zm.)
rozporządzenie nr 805/2004	– rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, s. 15 z późn. zm.)
rozporządzenie nr 1215/2012	– rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, s. 1 z późn. zm.)
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
ST	– Samorząd Terytorialny
u.k.w.h.	– ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 790 z późn. zm.)
u.w.l.	– ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1892 z późn. zm.)
ZNIBPS	– Zeszyty Naukowe Instytutu Badania Prawa Sądowego
ZNUŁ	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego
ZPAMS	– Zeszyty Problemowo-Analityczne Ministerstwa Sprawiedliwości

WSTĘP

Niniejsza praca umożliwi zainteresowanym zdobycie umiejętności interpretacji przepisów postępowania cywilnego. W założeniu ma ona służyć jako materiał dydaktyczny zarówno dla studentów studiów prawniczych, jak i dla aplikantów przygotowujących się do pracy w zawodzie sędziego, radcy prawnego czy adwokata. Także osoby wykonujące już zawody prawnicze mają możliwość zapoznania się z nowym orzecnictwem oraz poglądami doktryny na wybrane zagadnienia.

Opracowane kazusy dotyczą wszystkich części kodeksu postępowania cywilnego, zarówno postępowania rozpoznawczego, postępowania zabezpieczającego, postępowania egzekucyjnego, jak i międzynarodowego postępowania cywilnego oraz przepisów o sądzie polubownym (arbitrażowym). Kazusy opracowane zostały na podstawie stanów faktycznych, z którymi często można się spotkać w sądach powszechnych. Do każdego kazusu dołączono wykaz orzecnictwa sądów polskich lub międzynarodowych, a także spis głównych pozycji literatury.

Kazus 1

DROGA SĄDOWA W POSTĘPOWANIU CYWILNYM

Stan faktyczny

W pozwie z dnia 10 lipca 2011 r., skierowanym do Sądu Rejonowego w Słupsku, Marzena Dymkowska domagała się rozwiązania przez sąd stosunku prawnego, który uprawniał jej byłego męża Adama Dymkowskiego do używania lokalu, oraz nakazania pozwanemu opróżnienia lokalu i wydania orzeczenia o wymeldowaniu wymienionego.

W uzasadnieniu Marzena Dymkowska wyjaśniła, że w wyroku z dnia 10 maja 2011 r. Sąd Okręgowy w Słupsku orzekł o rozwiązaniu małżeństwa stron przez rozwód z winy pozwanego. Strony postępowania wspólnie z dwojgiem małoletnich dzieci zamieszkują w wynajmowanym od gminy Słupsk lokalu mieszkalnym. Swoje żądanie opróżnienia lokalu powódka uzasadniła tym, iż Adam Dymkowski wykracza w sposób rażący i uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali w budynku, a ponadto swoim rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie. Pozwany bowiem nadużywa alkoholu i pod jego wpływem wszczyna w godzinach nocnych awantury, zakłócając tym samym ciszę nocną, oraz niszczy stałe elementy mieszkania. Na zachowanie pozwanego sąsiedzi składali liczne skargi do zarządcy. Killkakrotnie w ciągu ostatniego kwartału interweniowali również funkcjonariusze policji.

Żądanie wymeldowania Adama Dymkowskiego powódka uzasadniła obowiązkiem wynikającym z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 722 z późn. zm.), który stanowi, że obywatel polski, który opuszcza miejsce pobytu stałego albo opuszcza miejsce pobytu czasowego przed upływem deklarowanego okresu pobytu, obowiązany jest się wymeldować.

Pytania i polecenia

1. Przedstaw zagadnienie drogi sądowej w postępowaniu cywilnym.
2. Oceń dopuszczalność drogi sądowej w przedmiotowej sprawie.

Stan prawny

- Art. 1, 2, 199 § 1 pkt 1 k.p.c.
- Art. 13 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 150 z późn. zm.)
- Art. 4 i 24 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 722 z późn. zm.)

Odpowiedzi na pytania

1. Droga sądowa

 Droga sądowa jest pojęciem ustawowym. Mowa o niej w art. 77 ust. 2 Konstytucji RP, który stanowi, że ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej do dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

To konstytucyjne pojęcie drogi sądowej należy odnieść również do procedury cywilnej, wskazując na art. 1 i 2 k.p.c. Zgodnie z przywołanymi przepisami kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie

sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych. Wymienione sprawy są w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego sprawami cywilnymi, podlegającymi rozpoznaniu przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy, chyba że przepis ustawy kieruje je do właściwości sądów szczególnych lub innych organów.

Ocena sprawy przez pryzmat art. 1 k.p.c. zależy przede wszystkim od **przedmiotu procesu**, tj. przedstawionego pod osąd roszczenia, oraz od wskazanego przez powoda stanu faktycznego. Te dwa elementy bowiem, konkretyzując stosunek prawny zachodzący między stronami, kształtują charakter sprawy i tym samym nadają jej – lub odejmują – przymiot sprawy cywilnej. **Dopuszczalność drogi sądowej** zależy zatem od okoliczności faktycznych przytoczonych przez powoda jako podstawa roszczenia, nie jest natomiast warunkowana wykazaniem istnienia tego roszczenia. Innymi słowy, „posiadanie” prawa, którego ochrony żąda powód, potrzebne jest nie do wszczęcia i prowadzenia, lecz do wygrania procesu.

2. Dopuszczalność drogi sądowej

Żądanie zgłoszone przez powódkę w zakresie rozwiązania przez sąd stosunku prawnego uprawniającego do używania lokalu przez jej byłego męża Adama Dymkowskiego i nakazania jego opróżnienia znajduje uzasadnienie w art. 13 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Jest ono determinowane istnieniem stosunku najmu, a więc stosunkiem cywilnym – zobowiązaniowym. Sprawa taka jest więc sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c.

Z kolei stosunek prawny ma charakter administracyjny wtedy, gdy jednym z uczestników jest organ administracyjny występujący z mocy swej władzy zwierzchniej, związane zaś z tym stosunkiem świadczenia należą do zarządzającej i wykonawczej działalności tego

Henryk Dolecki – doktor habilitowany nauk prawnych; profesor Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy; sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego w stanie spoczynku; autor wielu publikacji, w tym komentarzy, monografii, rozpraw, artykułów, glos i recenzji.

Tomasz Radkiewicz – doktor nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, sędzia sądu rejonowego; wykładowca w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie oraz na aplikacjach adwokackiej, radcowskiej i notarialnej. Autor wielu publikacji w szczególności dotyczących postępowania dowodowego oraz postępowania nieprocesowego.

Piotr Skibiński – sędzia Sądu Rejonowego w Stargardzie do 2009 r.; w latach 2007–2009 delegowany do pełnienia czynności głównego specjalisty w Ministerstwie Sprawiedliwości; od 2009 r. notariusz w Stargardzie; autor publikacji z zakresu prawa cywilnego i prawa cywilnego procesowego.

Zagadnienia omawiane w podręczniku dotyczą postępowania rozpoznawczego, zabezpieczającego, egzekucyjnego, a także międzynarodowego postępowania cywilnego. Kazusy zostały opracowane z uwzględnieniem stanów faktycznych.

W wydaniu trzecim uwzględniono:

- zmiany dotyczące dowodzenia i postępowania dowodowego,
- materię informatyzacji postępowania cywilnego,
- wybrane przepisy dotyczące europejskiego postępowania cywilnego.

Publikacja jest ważnym materiałem dydaktycznym zarówno dla studentów studiów prawniczych, poznających dopiero procedurę cywilną, jak i dla aplikantów przygotowujących się do pracy w zawodzie sędziego, radcy prawnego czy adwokata, jak również osób, które chcą pogłębić wiedzę z tej dziedziny.

9788380924888 W03P01

ISBN 978-83-8092-488-8

9 788380 924888

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

LEX Student
Prawa